

**Maloniai kviečiame
būti „Alantos“ monografijos bendraautoriais,
talkininkais, rėmėjais,
KVIEČIAME PRISIDĖTI KAS KUO GALI**

Visus, neabejingus Tėvynei ir savo gimtinei, maloniai kviečiame prisidėti prie rengiamos monografijos: pateikti nuotraukų, pačiam parašyti straipsnį ar pakalbinti, tai padaryti kitus, pateikti patarimų ir pasiūlymų, taip pat kviečiame finansiškai remti knygos išleidimą – be visuomenės supratimo ir pasiaukojimo knygos neįstengsime išleisti, nes didžiąją dalį leidinio sąmatos sudaro neatlygintina parama. Iš anksto nuoširdžiai dėkojame už prisidėjimą ir suteiktą paramą. Visi ku nors prisidėjusieji ir aukotojai bus garbingai įrašyti knygos rėmėjams skirtuose puslapiuose, įvardijant konkretų kiekvieno indėlį. Apie suteiktą ženklensnį indėlį ar paramą bus informuojama visuomenė.

„Lietuvos valsčių“ serijos monografijų rengimo darbus imtinai iki maketo sukūrimo leidykla išipareigoja atlikti nuosavomis ir (ar) skolintomis lėšomis net ir esant nepakankamam finansavimui, tačiau knygos tiražą bus galima spausdinti tik gavus pakankamą paramą ir visą leidinio sąmatinę sumą, t. y. tik užsakovams bei rėmėjams įvykdžius visus savo finansinius išipareigojimus ir faktiškai gavus visas monografijai išleisti trūkstamas lėšas.

Viesajai įstaigai „Versmės“ leidyklai už jos vykdomą pelno nesiekiančią veiklą – Lietuvos istorijos ir tradicinės kultūros monografijų serijos „Lietuvos valsčiai“ rengimą bei su tuo susijusią mokslo veiklą – 2004 m. yra suteiktas paramos gavėjo statusas, todėl knygos leidybai galite skirti ne tik minėtą, bet ir savo 2 proc. pajamų mokesčio paramą.

Finansinę paramą knygai galima pervesti VšĮ „Versmės“ leidyklai, kodas 122732630, į atsiskaitomąją sąskaitą AB „Citadele“ banke LT02729000005467101, nurodant: Parama monografijai „Alanta“, arba perduoti grynaisiais leidyklos buhalterijoje.

„Versmės“ leidyklos adresas:
Geležinkelio g. 6, 02100 Vilnius.
Telefonai 85 2130623 (ir faksas), 8698 09077.
Leidyklos vadovas Petras Jonušas, tel. 8698 20707,
elektroninio pašto adresas leidykla@versme.lt,
leidyklos interneto svetainė www.versme.lt.

Prie mistinių galių turinčio Verpeto kalno
1973 m. buvo kuriamas garsusis filmas „Tada Blinda“

MOLETŲ RAJONO SAVIVALDYBĖ
ALANTOS SENIŪNIJA
„VERSMĖS“ LEIDYKLA

KREIPIMASIS

**Į visus alantiškius, iš šio krašto kilusius, taip pat visos
Lietuvos ir viso pasaulio žmones**

Molėtų rajone yra upėmis ir ežerais išraižytas, kalvomis ir kalvelėmis, pilkapiiais bei piliakalniiais pasipuošęs nepaprasto grožio kraštas, kuriame gyvena nuostabūs žmonės. Ovanta, Alunta, Alanta jis vadintas. Turtingas istorija, kultūros paveldu, žymiais žmonėmis. Nors daug praeities vertybių, faktų saugoma archyvuose, muziejuose, daug tų paveldo perlų kiekvienam Alantos krašto, o tuo labiau visos mūsų šalies ir pasaulio žmonėms lieka nežinomi, neprieinami. O kur dar istorijos, kultūros vertybės, glūdinčios asmeniniuose alantiškių archyvuose, senolių prisiminimuose.

Todėl kreipiamės į Jus, mielieji, ir kviečiame su didele atsakomybe, meile savo gimtinei ir Lietuvai saugoti, įamžinti šio nuostabaus krašto istorijos per amžius dar išlikusias, dar galimas iširti, išsaugoti šio krašto praeities ir dabarties vertybes, gyvenimo būdą, tradicijas, kultūrą, amatus, liaudies meną, žmonių likimus istorijos verpetuose ir, pasinaudojant „Versmės“ leidyklos ir jos leidžiamos šimtatomės „Lietuvos valsčių“ serijos galimybėmis, visa tai įamžinti ir paskleisti po visą Lietuvą ir platų pasaulį bei išsaugoti dabarties ir ateities kartoms.

Puikus bendradarbiavimo su „Versmės“ leidykla pavyzdys – jau išleisti 25 šios serijos tomai bei daugiau kaip pusšimtis rengiamų spaudai monografijų.

Kviečiame pagal išgales prisidėti ir remti „Versmės“ leidykloje rengiamą monumentalią 1 000 puslapių perkopsiančią „Lietuvos valsčių“ serijos monografiją „Alanta“ – padėti rinkti ir kaupti duomenis apie šio krašto istoriją, kultūrą, žodinę ir meninę kūrybą, tradicijas, šio krašto žmones – garsinančius Alantos kraštą, tapusius mūsų šalies ir pasaulio šviesuoliais, įžymybėmis. Pabandykime visi kartu ieškoti finansinės paramos, taip pat kad ir ne po daug savo lėšomis pagal išgales prisidėti, paraginti tai padaryti kitus.

Dalyvavimas 2018 metais sukankančiam Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui dedikuojamos „Lietuvos valsčių“ serijos Alantos krašto monografijos leidyboje – šventas darbas savo gimtinės ir Lietuvos garbei, amžinas paminklas šiam kraštui ir jo žmonėms.

Kreipimasis trimis egzemplioriais pasirašytas
2011 metų birželio 22 dieną

Molėtų rajono savivaldybės vardu meras **Stasys Žvinys**

Alantos seniūnijos vardu seniūnas **Jonas Kemėšius**

„Versmės“ leidyklos vardu vadovas **Petras Jonušas**

L I E T U V O S V A L S Č I A I

Alantos puošmena – iš tolo matoma Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčia

MONOGRAFIJA

Alanta

Rengiama „Alantos“ monografija, papildysianti jau išleistas knygas apie Alantą bei „Lietuvos valsčių“ seriją – 100-tomį Lietuvos istorijos rašto paminklą

Rengiama „Alantos“ monografija, papildysianti jau išleistas knygas apie Alantą bei „Lietuvos valsčių“ seriją – 100-tomį Lietuvos istorijos rašto paminklą

Dabar Alanta, o anksčiau Ovanta, Alunta šis kraštas vadintas. Jo žemės paviršių raižo upeliai, upeliukai. Nesuskaičiuojami saulės spindulėliai atspindi ežeruose, ežerėliuose. Patys seniausi žmonių pėdsakai šiose apylinkėse mena akmens amžiaus pabaigos–žalvario amžiaus pradžios laikus.

1436 m. Lietuvos didysis kunigaikštis Žygimantas Kęstutaitis Alantą padovanojo Kristinui Astikui už nuopelnus kovoje su Švitrigaila. Keitėsi savininkai, keitėsi ir miestelio vaizdas. Šiandien šis ramus krašto kampelis, kuriam jau sukako 575 metai, gyvena ramų, bet gyvybingą gyvenimą. Iš jo kilę garsūs Lietuvos žmonės kilniai tarnauja Tėvynei ir nepamiršdami savojo krašto visai garsina Alantą.

Legendomis ir padavimais (senoliai pasakoja, kad tai tikrovė) apipintas šis nuostabus Lietuvos kampelis. Verpeto kalnas, Valiulio akmuo, Velnio tiltas – tai vietos, kur gali pasisemti energijos, tačiau ten ir vaidenasi. Čia pūspo piliakalniai ir pilkapiai. Iš tolo švyti balta kaip gulbė dvibokštė Alantos bažnyčia.

Garbiais žmonėmis garsus šis kraštas. Tai Jonas Gaidys-Gaidamavičius – vienas „Varpo“ steigėjų, kultūros ir raštijos atstovas, Pranas Karalius – mokytojas ir skautų veikėjas, Teofilus Matulionis – arkivyskupas kankinys, Petras Tarasėna – archeologas, Mykolas Šeduikis – dailininkas, mokytojas, Zinaida Kalpokovaitė-Vogelienė – tekstilininkė ir daugelis kitų garsių Lietuvos žmonių.

Vienos knygų serijos „Versmės“ leidykla nuo susikūrimo 1994 m. leidžia 100-tomę seriją monografijų, skirtų Lietuvos miestams ir miesteliams bei jų apylinkėms, atitinkančioms tarpukariu buvusius Lietuvos valsčius. 2010 m. pradėta rengti monografija ir apie buvusį Alantos valsčių. Knygą numatoma užbaigti iki 2015-ųjų.

Būsimoji monografija bus unikalus, didelės apimties – daugiau kaip 1 000 puslapių leidinys, pasakojantis apie kraštovaizdžio raidą, istoriją nuo seniausių laikų iki mūsų dienų. Norima sutelkti didelį autorių būrį, kad būtų parašyta kuo daugiau išsamių straipsnių, prisiminimų, surinkta nuotraukų, skirtų tokiai tematikai: krašto gamta (klimatas, dirvožemis, augmenija, miškai, upės, ežerai ir kt.), šio krašto istorija, archeologijos paminklai, žemės ūkio raida, kaimai, dvarai, ūkininkai, verslininkai, senolių prisiminimai, okupacijų

Alantos dvaro rūmuose įkurtas liaudies buities muzejus, kuriame sukaupta per 300 eksponatų, ir dailės galerija

Alantoje akį traukia XVIII a. pirmojoje pusėje pastatyta smulkė

padariniai, išsivadavimo kovos, kultūra, švietimas (miestelio ir kaimų architektūra, kultūros įstaigos, mokyklos, bažnyčios), kultūrinis gyvenimas (šventės, papročiai, tradicijos, liaudies medicina, tautodailininkai), tautosaka, kalba, įžymūs žmonės. Monografijoje bus šimtai nespaltotų ir spalvotų nuotraukų, ji bus gausiai iliustruota piešiniais, žemėlapiais, dokumentų faksimilėmis, pateiktos muzikos kūrinių natos, asmenvardžių ir vietovardžių rodyklės.

2012 m. birželio 25–liepos 1 d. vyko monografijos autorių mokslinė kompleksinė lokaliųjų tyrimų ekspedicija į Alantos kraštą. Istorikai, kraštotyrininkai, žurnalistai, rašytojai, gamtininkai, sociologai, kalbininkai, etnologai, tautosakininkai, fotografai lankėsi įvairiose vietovėse, susitiko su vietos gyventojais, užrašė prisiminimus, rinko informaciją, nuotraukas, archyvinę medžiagą, skirtą būsimai monografijai.

Daugelis atvykusių į Alantą skuba prie garsiojo Valiulio akmens, po kuriuo, manoma, slypi lobiai

Monografijos „Alanta“ redaktoriai sudarytojai Antanas Pivoras (kairėje) ir Alfredas Dominauskas

Birželio 26 d. Alantos seniūnijoje vyko ekspedicijos dalyvių susitikimas su Alantos visuomene. „Versmės“ leidykla nuoširdžiai dėkoja visiems šio krašto gyventojams, padėjusiems surinkti kuo daugiau įdomios informacijos būsimai monografijai, kuri bus gražus paminklas šiam kraštui, jo žmonėms. To paminklo negalėtume sukurti be Jūsų visų paramos, prisidėjimo.

Monografijos „Alanta“ vyriausiasis redaktorius sudarytojas **Alfredas Dominauskas**, tel. 8685 61926, el. paštas migla@post.skynet.lt, atsakingasis redaktorius sudarytojas **Antanas Pivoras**, tel. 8688 92517, el. paštas akastonas@gmail.com.